

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Conclusio Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

¶ Sed queritur tūc. unde fornicatio et peccatū habet q̄ scandalum prestat. Rūdetur s̄m eūdem q̄ ex circūstantia adiūcta que d̄ corā alijs seu in manifesto peccare. Oportet esse q̄ spūalis obex qui scandalū d̄ in via ambulāti obijciatur. qd̄ sit p̄ illam circūstantiā. scilicet dum in notitiā eius venit. ¶ Et hic est cōsiderandū. Quis peccatū ab exteriori nō possit habere causam sufficientē. eo q̄ volūtariū. potest tamen habere causam per se ab exteriori inducentem. que p̄ se nata est inclinare ad peccatum. vt quis ducatur in peccatum p̄ dictum est iam in p̄mo membro quando sc̄ quis intendit aliū p̄ peccatum suū ad peccatum inducere. Vel secūdo. et si non intendat eum tamen ex genere ip̄m factū est tale q̄ de sui rōne habet similitudinem peccati. talis dat occasiōez ruine. vnde vocatur scandalum actiū. Nec beatus Thomas. ¶ Concluditur ergo. licet fornicariū notoriū p̄ peccatū suū manifestū causam p̄ se insufficientē proximo ad ruīnam alicui⁹ peccati ponat. Attamen sufficiens p̄ se inductiū ad ruīnā et mortale peccatū prestat. Sequitur ergo q̄ concubinariū notoriū nō est absoluendus. Mortaliter em̄ scandalizat quīs hoc non intendat. Quare christus in euāgelio bene dixit. Ne illi per quē scandalum venit Matthei. xvij. Ne autē in scriptura importat damnatiōem eternā. Et signanter dicit venit. quasi diceret etiam si hoc nō intenderet. sc̄ scandalizare. tamen opus eius tale est qd̄ venit inde scandalū. Ita dominus Antoninus in secūda parte summe de scandalo hanc autoritatē allegat. ¶ Secūdo p̄batur hec conclusio. notoriū concubinariū talis quia perseverat cū concubina. ideo licet q̄ pluries abstinere a concubitu velit. nihilomin⁹ periculo recidui se cōmittit. quare vt in p̄ma conclusiōe patuit mortaliter peccat. et p̄ sequēs nō p̄. nec debet absolui.

Conclusio Tertia. Per quam singulariter multi damnatur est ista. Concubinariū notoriū sine laico siue clericus solū noīe et solū suspectus de concubitu nō cōtinuans actū peccati. sed omnino cōtinenter resistens. nec etiā existēs in periculo recidui. ita q̄ de cetero nūq̄ cognoscat concubinā. talis adhuc nō p̄. neq̄ debet absolui. nisi concubinā abijciat. Hanc conclusiōnem notat Angelus vbi supra. Et probatur. q̄ talis adhuc mortaliter p̄ scandalū peccat. Eadē em̄ rō scandalū. vtputa dādo occasiōnem ruine proximo in mortale peccatū reperitur in isto suspecto concubinario publico sicut in vero concubinario. qui reus extat de opere de quo supra in secūda conclusiōe. Pro huius fundamentali declaratiōe notandū est ex dictis beati Thomae. vbi supra. q̄ in definitione scandalū quā definitur q̄ est dictum vel factū minus rectum.

Scandalum
quod est

Tertiū

prebens alijs occasione ruine. In hoc nedū apprehendunt q̄ sunt fm
se mala. s; etiā q̄ hnt spēm mali. q̄re notāter nō dī in definitōe pdicta
dictū v̄ factū puersum. s; min⁹ rectū. Un̄ pctm̄ scādali actiui repe-
ritur q̄nq; seperatim ab alia specie peccati qd̄ p̄sistit in actu exteriori:
vt q̄n̄ act⁹ exterior de se nō ē pctm̄. nisi in q̄tū p̄ q̄ndā similitudinē pec-
cati quā h; natū ē dare occasione ruine in manifesto. sicut cū aliq̄s
recūbit in idolio. hoc ē in loco vbi comedunt idolis imolata. q̄uis
em̄ talia comedere fm̄ se nō sit pctm̄. tñ q; h; spēm mali. vtp̄ta simi-
tudine veneratōnis idoli. iō pt̄ alteri p̄bere occasione ruine. Quare
ap̄ls ad Thessalonicēses. v. adhortat̄ dicens. ab oī specie mala absti-
nete vos Et p̄pter eandē cām p̄ma ad corinthios. viij. p̄cepit q; car-
nes idolis imolate q̄uis de se nō sit malū h̄mōi comedere. p̄p̄ scan-
dalū pusilloz comedi nō debent. Un̄ ibidē p̄cludēdo dī. q; propter
si esca scādalizat fratrē meū nō māducabo carnē in eternū ne fratrē
meū scandalizem. ¶ Ad p̄positū nost; q̄uis p̄sonā aliquā secū
tenere in se nō sit malū. dūmō cauet̄ actuale pctm̄ z piculū ei⁹. Et
tamē. q; eadē p̄sona fuit scubina scubinarū notozij re z noie. z ipe
suspect⁹ ē adhuc cū eadē de fornicatōe. ideo gerit spēm z similitudinē
veri scubinari exitis rei de ope scubit⁹ solū tenēdo talē scubinā
seu p̄sonā. q̄re adhuc scādali actiū p̄mittit. Et q; mortal̄ pcti hec
spēs z similitudo extat seq̄t q; scādali actiū h̄ sit mortale. vt p; p̄ b.
Tho. in q̄rto. dil. xxx viij. Spēs qdē pcti mortal̄ dimittēda ē p̄p̄
charitatē p̄ximi q̄ q; tenet̄ p̄uidere salutē ei⁹. Un̄ q; nō dimittit cō-
tra charitatē agit. ¶ Ad idē Henric⁹ herp. in suo p̄ceptorio q̄nto p̄-
cepto. exēplificat post v̄ba b̄i Tho. 2^a 2^e. q. xliij. dicens q̄nq; actiū
scādali ē pctm̄ mortale. v̄ q̄a q; p̄mittit actū pcti mortal̄. vel q̄a
p̄tēnit salutē p̄ximi. vt cū p̄ ea p̄seruāda nō p̄termittit aliq̄s facere
qd̄ sibi libuerit. etiā si in se nō sit pctm̄. vt sicut p̄tingit quēpiā ab ac-
tu qdē pcti cessare. s; tñ pusilloz scādali nō vitare. vtp̄ta. q; re-
manet̄ cū illa in castitate quā h̄us tenuit in fornicatōe. aut in ocul-
to recipit vxorē quā in manifesto habuit in scubinā Et in silib; idē
ē iudiciū. hec ille. ¶ Dñs Anthoni⁹ in hac materia vbi sup̄ q; a
specie mala p̄p̄ scādali abstinēdū sit. Exēplificat etiā dicens. Si
q; nimia familiaritatē h; cū aliq; p̄sona suspecta z sentit hoies scāda-
lizari nepharia de eis iudicando z loquendo. nec tñ vult dimittere
nō curās q; aliq; scādalizent. q̄uis talis nō intēdat aliq̄d nephariuz
nec illos scādalizare. cū tñ nō sub sit cā necaria familiaritatē illi⁹. pec-
cat mortal̄ dādo occasione illi⁹ ruine. hec ille. Nō mirū q̄ad p̄po-
sitū de scubinario n̄ro suspecto q; p̄ cohabitadōem p̄tinuā cū scubi-
na sua familiaritatē h̄ns q; mortal̄ peccet. Un̄ etiā fm̄ canones. v;

Foliū

Prz p c. tua iuncta. glo. sup pbo euidentia. et c. quisqz de cohabi. de. v. mu. Si qd suspecta tantum psona in domo retinuerit psumitur fornicari. lz eandē nūqz cognouerit. talis em lancea retinet in vulnere vñ curari neqz. ¶ Igit singul' is notat' cludit q' pdict' p' cubinari' noie solū z nō re p' p' spem malā z similitudinē pcti mortali' p' cubi' manifesti. non est absoluendus. mortali' em adhuc scandalizat Species qdē mala nocet infirmis z occidit eoz animas.

Cōtra Hanc tertiā p'clusionē multis acerbā. Quidā eozuz p' cubinariuz murmurādo arguūt z eo q' p' uinēter uinunt se excusantes dicūt. Quid ad nos si p' plus dicat nos peccare cū nos a pctō fuerim' imunes. sufficit nob' p' scia nra. allegatqz illō Laronis. Cū recte uitas nō cures p' ba maloz. Arbitrij nostri nō ē q' q' loquat'. Rñdet eis. Reuera p' hoc mēta est iniquitas sibi p' nō em sunt imunes a mortali' pctō ad minus. vl' ex pte piculi recidi ui. aut ex pte scandali p' stantes. primo z p' prie fame occasionē ruine In signū cui' vt infra oñdit eis neganda ē p' unio Et si cōcauerint vt inqt Gabriel biell eximi' theologie licētia' in finone de cena dñi se reos p' stituit corpis z sanguis dñi. Quāuis em inqt ab actu icōtinentie abstinēat sehorta tñ secū publice in domo nutriant. vñ ad filia pctā primū p' trahūt. aut ad iudiciandū occasionē p' stant. qd em nō iudicaret adulterū illū q' secū fouet illā cū q' noscūt apud se adulterasse. Un' qz actu positino p' tra charitatē occasionē scādali mortali' apud se seruāt. sequit' q' mortali' peccāt. hec sibi. Nec ualet q' dicunt sufficit nob' p' scia nra. Talis em p' scia erronea ē. Dicūt em. xij. q. j. c. nolo. Due res sunt p' scia z fama. Cōsciētia necessaria tibi. fama p' mo tuo. q' p' fidit p' scie z negligit famā crudel' ē. hec tibi. ¶ Sed p' tra hec replicāt tales p' cubinari' dicētes. nos volum' hāc diffamiā hu' milititer p' pter deū sustinere. Acc' em hūilitatis ē sicut legit in uita spaerū libro ab ecclia recepto. q' mlti sc'i patres p' priā infamiā sustinebant meritorie p' uertūs Tho. hoc allegat in qdlibero. x. articu. xij. Insup ad canonē allegatū p' tra eos respondent. q' intelligitur qñ qd est inter tales q' parati sunt imitari famā. z nō ē necesse cū qd est inter illos q' solū sunt parati rep' hēdere. vt uult glosa c. senti. xj. q. iij. Et eo mō dicunt eis p' tingere. z ideo nō esse necessariū eis curandū de infamiā. ¶ Ad hoc respondet p' beari' Thomā qdlibero iā dicto. q' verum est q' p' tēptus fame rōne sup' stus in aliquo ē uirtutis hūilitatis. ratōne tamē proximi ignauia ē z crudelitas Quānis ergo verum sit q' q' p' sunt alijs z ad imitādoem positi sunt z q' b' incūbit ex officio vel statu p' fectōnis alioz saluti p' uidere q' hi solū

*Ad
Solūto*

Replura